

Výskyt vší – jak postupovat při řešení problému a jak předcházet dalšímu šíření

Vážení rodiče,

výskyt vší je velmi nepříjemným problémem, který trápí mnoho dětí (a celých rodin), mnohdy bohužel i opakovaně.

Veš dětská (*Pediculus capitis*) je bezkřídlý parazitický hmyz, který žije pouze ve vlasech lidí, nejčastěji v oblasti za ušima. Navzdory svému názvu může parazitovat nejen na dětech, ale i na dospělém člověku. Zavšivenosti se odborně říká pedikulóza, je to infekční onemocnění, a tak je k němu třeba také přistupovat. Pedikulóza se projevuje nadměrným svěděním hlavy způsobeným bodáním a pohybem vší. Svědění nutí děti ke škrábání. I když veš není přenašečem žádných onemocnění, může samotné škrábání vést ke vzniku poškození pokožky a druhotné infekci. Veš můžeme ve vlasech najít ve třech stádiích – dospělá veš, její vajíčka (hnidy) a larvy (nymfy). Veš dětská odolává běžným hygienickým úkonům (česání, běžné mytí vlasů apod.), rozhodně není pravda, že by výskyt vší byl známkou nedostatečné hygieny – to je velmi nebezpečný předsudek, který dokonce přispívá k šíření vší, protože někteří rodiče (a děti) mohou ze studu zatajovat informace o nákaze.

K přenosu vší dětské dochází těsným kontaktem s napadenou osobou, nejčastěji mezi příslušníky rodiny, mezi sourozenci, spolužáky ve škole nebo při letních a zimních rekreačních pobytech dětí, možný je rovněž přenos prostřednictvím půjčování společných předmětů, jako např. hřebenů, čepic a jiných pokrývek hlavy, přileb nebo i ložního prádla (veš vydrží mimo tělo hostitele až 24 hodin). Ve škole pak mnohdy dochází k tomu, že se nákaza postupně šíří mezi dětmi ve třídě, přes sourozence i do dalších tříd, není výjimkou, že se tak nákaza šíří stále dokola, opakuje se.

Jedinou možnou prevencí jsou opakované důsledné prohlídky vlasů a následné pečlivé a důsledné odvšivení. Odvšivení je třeba provést koordinovaně u všech dětí ve třídě ve stejnou dobu (případně i u sourozenců a členů rodiny), jinak zůstane nákaza v kolektivu přítomna a znovu se začne šířit. Provádění preventivních opatření (prohlížení vlasů) i řešení výskytu vší je povinností rodičů.

Jak tedy můžete předcházet šíření zavšivení?

- Pravidelně kontrolujte vlasy dítěte.
- Podporujte takové chování dětí, které omezuje šíření (nepůjčovat si přilby, čepice apod.).

- V případě, že u dítěte zaznamenáte příznaky možného zavšivení (pocity svědění nebo lechtání ve vlasech, škrábání, neklid, špatný spánek apod.), proveďte důkladnou kontrolu vlasů dítěte i dalších členů rodiny.
- Když dostanete informaci o výskytu vší ve třídě, proveďte velmi důkladnou prohlídku vlasů a tuto prohlídku opakujte nejlépe každý den po nějakou dobu (inkubační doba je cca 14 dní).
- V případě nálezu vší v jakémkoliv stádiu (tedy i hnid) proveďte důkladné odvšivení a informujte třídního učitele/třídní učitelku dítěte.

Jak postupovat při výskytu vší u dítěte?

- ***Dítě je potřeba ponechat doma a provést řádné odvšivení – jedná se o infekční onemocnění a dítě s výskytem vší nebo hnid nesmí do kolektivu.***
- Zkontrolujte všechny členy rodiny a upozorněte i další osoby, se kterými jste byli v blízkém kontaktu.
- ***Informujte třídního učitele/třídní učitelku dítěte***, zpráva o výskytu onemocnění (samozřejmě bez uvedení jména) se tak dostane k dalším rodičům, kteří provedou potřebná opatření.
- Použijte vhodný přípravek na odvšivení – poradí vám v lékárně, důležité je dodržet přesně postup uvedený v návodu, jinak přípravek nemusí být účinný. Poradit se můžete také s dětským lékařem.
- Po použití odvšivovacího prostředku je nezbytné provést i mechanické odstranění vší i hnid. Odstranění je nutné provádět na mokrých vlasech hustým hřebenem (tzv. všiváček, často bývá součástí balení zakoupeného přípravku) a následně ještě ručně (stáhnutím i za pomoci nehtů).
- Důkladně vyperte v horké vodě všechny textilie v domácnosti (ložní prádlo, ručníky, oblečení, čepice atd.), textilie, které není možné prát na vysoké teploty, lze uložit do plastového pytle, dobře vzduchotěsně uzavřít na dobu cca 2 týdnů. Nutná je důkladná očista používaných hřebenů, vysátí podlahy a čalouněných povrchů v domácnosti.

Jaký je postup školy?

- Informaci o výskytu vší předá třídní učitel/třídní učitelka ostatním rodičům ve třídě (samozřejmě bez uvedení jména), aby mohli přijmout opatření.
- Škola neprovádí plošné prohlídky vlasů (ped. pracovníci k tomu nemají oprávnění, není to možné mj. i kvůli tomu, že by došlo k rozšíření nákazy), ale ***v případě viditelného výskytu vší či hnid ve vlasech dítěte škola izoluje dítě od ostatních dětí a zavolá zákonné zástupce a vyzve je, aby si dítě ve škole neprodleně vyzvedli a ponechali ho doma, dokud nebude provedeno důkladné odvšivení a odstranění vší i hnid.***
- Škola může požadovat od rodičů čestné prohlášení o provedení odvšivení.

- Škola nemá povinnost oznamovat výskyt vší hygienické stanici.
- Škola má právo vyžadovat od rodičů spolupráci při řešení výskytu vší. V krajním případě, např. když rodiče opakovaně posílají do školy dítě zavšivené a škola má podezření, že rodiče neprovádějí potřebné odvšivení, může se se jednat o zanedbávání péče o dítě. V takové situaci pak škola dá podnět příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí.